

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Рени Калфин, Директор на Института по невробиология - БАН, София
тел. сл. 979-2151; 979-2378; GSM 088-9654-188; e-mail: reni_kalfin@abv.bg

ОТНОСНО: Дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ от д-р Галя Цветанова Ставрева-Маринова, главен асистент в Катедра „Експериментална и клинична фармакология, дерматология и венерология“ при Факултет „Медицина“ на Медицински университет – Плевен

Научна специалност 03.01.24. „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“

Тема на дисертационния труд *«Фармакологични аспекти на модулаторни и низходящи моторни отговори в ректо-анална област»*

Научен ръководител: Чл.-кор. проф. д-р Радомир Радомиров, дмн

А). Оценка актуалността на темата. Дисертационният труд е посветен на изучаване механизмите на невробиологична регулация на гладките мускули от дисталните отдели на интестиналната система и фармакологичните аспекти на ролята на отделни невромедиаторни системи в моториката на ректоаналната област. Интересът на научната общност към подобна тематика не е случаен, предвид медицинската и социална значимост на заболявания, свързани с промени в мотилитета на дебелите черва. В последните години бяха установени коло-анален, стимулиращ коло-ректален и инхибиторен ректо-колонен рефлекс. Неотдавна беше демонстрирана координация в двигателната активност на ректо-аналните мускули и мускулите на ободното черво (Brading, Ivancheva & Radomirov, *Methods Find Exp Clin Pharmacol*, 2008). От друга страна, един от основните проблеми пред човечеството е непрекъснато увеличаващото се и застаряващо население на планетата. Редица данни показват, че честотата на инконтиненция се увеличава до 7 % сред възрастните хора и е над 10 % сред хората в старческа възраст. Установено е също, че честотата на онкологичните заболявания се увеличава при застаряване на населението, като коло-ректалните карциноми са най-чести и са около 42 % от злокачествените неоплазии на стомашно-чревния тракт. Всичко това прави темата на дисертационния труд актуална в научно и научно-приложно отношение и обосновава необходимостта от проведените изследвания.

Б). Оценка на резултатите. Дисертационният труд изпълнява 8 логично свързани задачи, целящи проучване на основните невромедиаторни системи на модулаторни и низходящи моторни отговори в ректо-аналната област на плъх. Резултатите са описани подробно и пълно и са онагледени с 42 цветни фигури и 7 таблици. Обработени са адекватно статистически. Забележката ми е когато се сравняват амплитудите на моторните отговори между повече от две групи данни посредством еднофакторен дисперсионен анализ (ANOVA), в легендата към съответната фигура да

се дават стойностите на коефициента F (отношението на дисперсия) и в субскрипт към него стойностите на df (степените свобода), което е доказателство, че този статистически анализ наистина е извършен.

Резултатите от проучванията на д-р Галя Ставрева са публикувани в 5 научни статии, като в 3 от тях докторантката е първи автор. Всичките научни статии във връзка с дисертационния труд са с импакт-фактор (общ импакт-фактор на публикациите 4.29, индивидуален импакт-фактор 1.55). Отлично впечатление прави също факта, че 80 % от публикациите на д-р Ставрева-Маринова по дисертационния труд са в чужбина, което ги прави видими за международната научна общност и значително надхвърля изискванията на МУ-Плевен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

В). Оценка на приносите. Формулирани са 6 приноси на дисертационния труд, които точно отразяват получените резултати. Те имат оригинален характер и демонстрират водещата роля на лонгитудиналната мускулатура при координацията на моторната дейност в ректо-аналната област; доминацията на възбуждащата холинергична невротрансмисия в локалните нервни мрежи на ректума; основната роля на нитрергичната невромедиация при релаксацията на вътрешния анален сфинктер; съществуването на функционално различни низходящи ректо-анални рефлексни пътища и участието в тях на основни възбуждащи и потискащи невротрансмитери. Дисертационният труд обогатява разбирането на неврорегулаторните механизми в ректо-аналната област, което подобрява възможностите за фармакологично въздействие при фекална инконтиненция, коло-ректален карцином и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на д-р Галя Ставрева-Маринова е посветен на актуален за невро-фармакологията и медицинската практика проблем. При изпълнението на задачите докторантката показва много добро познаване на литературата по проблема, на експерименталните постановки и методики, възможности за самостоятелна научно-изследователска работа, зрялост при представянето и интерпретирането на резултатите. Получени са оригинални данни, които имат не само научна стойност, но представляват интерес за диагностичната и лечебна медицинска практика. Предвид добре проведеното научно изследване, достатъчният по обем материал, цялостното оформление на разработката и научните публикации във връзка с дисертационния труд, с убеденост препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „Доктор” на Галя Цветанова Ставрева-Маринова, дм.

4 декември 2012 г.

.....

Проф. Рени Калфин